

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ
з курсу
«СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ»

Питання для самоконтролю до Лекції 1.

1. До якого напрямку належав Едвард Тейлор?
2. Хто є автором висловлювання «Весь соціальний механізм спирається ... на погляди»?
3. Чи завжди визнавався зв'язок між суспільством та культурою в роботах соціологів?
4. З якою традицією в соціології пов'язане виникнення соціології культури?
5. Назвіть авторів культурно-аналітичної традиції в соціології.
6. Яким є головне питання культурно-аналітичної традиції в соціології?
7. Назвіть напрямки, що об'єднуються в культурно-аналітичну традицію?
8. Назвіть автора визначення культури, яке узагальнює культурно-аналітичну традицію.
9. Хто автор поняття репрезентативної культури? Яка стратегія дослідження культури в соціології конкурує з культурною аналітикою?
10. Назвіть представників об'єктивістської традиції в соціології.
11. Яке місце по відношенню до соціальних структур та інститутів займає культура в об'єктивістській традиції?
12. Як називається підхід, заснований П. О. Сорокіним? Що є третім елементом соціокультурної тріади?
13. Які методологічні орієнтири щодо культури в соціології виділяє Дж. Александр?
14. Назвіть представників механістичного підходу в дослідженні культури.
15. Назвіть представників суб'єктивно-орієнтованого підходу в дослідженні культури.
16. Соціальна реальність впливає на поведінку людей, – стверджує _____ підхід.
17. Культура є зовнішньою по відношенню до людини, – стверджує _____ підхід.
18. Соціальна реальність – це світ сенсів та значень, – стверджує _____ підхід.
19. Культура – і ззовні, і зсередини людини, – стверджує _____ підхід.
20. Що зближує культурно-аналітичну традицію з постструктуралістською методологією?
21. В яких трьох вимірах відбувається будь-яке соціально-значуще явище?
22. Ким є особистість у визначенні Сорокіна? Що таке культура у визначенні Сорокіна? Що таке суспільство у визначенні Сорокіна? Назвіть авторів – постструктуралістів.
23. Чим є суспільство з точки зору постструктуралістів? Результатом чого є впорядкованість соціальної реальності з точки зору постструктуралістів?
24. Яким є об'єкт з точки зору класичної онтології? Як називає суспільство П. Бурдьо?
25. Чим є соціальний простір за П. Бурдьо? Якою є подвійна природа соціальної позиції?
26. Якою є головна закономірність функціонування полів соціального простору?
27. В чому полягає соціальний інтерес кожного соціального агента?
28. Яке твердження щодо уявлення про соціальний світ є наслідком твердження про множинність соціальних позицій?
29. Чи згодні постструктуралісти з твердженням «одне суспільство – одна культура»?
30. Що обумовлює множинність ідентичностей індивіда?
31. Як визначається влада?
32. Назвіть рівні соціальної взаємодії, де присутня влада?
33. Назвіть стратегії встановлення ієархії? Наведіть приклад прямої влади.
34. Чи є пряма влада горизонтальною? Чи є пряма влада невидимою?
35. Коли виникає дискурсивна влада?
36. Чим визнається населення в суспільстві модерну? Що стає предметом вивчення науки в суспільстві модерну?
37. З допомогою чого дискурсивна влада регулює взаємодію?
38. Яка влада має своїм завданням примножувати та впорядковувати життя?
39. Дискурсивна влада не тільки контролює, але й _____. .
40. Які правила й обмеження говоріння акцентуються за допомогою поняття дискурсу ?

41. Критичний контент-аналіз вивчає співвідношення _____ та _____. .
42. Який тип стосунків акцентує Гіденс, досліджуючи владу?
43. Що таке діалектика контролю за Гіденсом? За Гіденсом влада – це здатність діяти . . .
44. Як пов’язані влада та суб’єктність за Гіденсом? Яким є вплив влади на соціальне життя за Гіденсом? Для позначення чого використовується поняття «практика» в соціології культури?
45. Яка властивість індивідів є передумовою взаємодії та невід’ємною характеристикою суспільства?
46. Назвіть поняття, за допомогою яких вивчаються стосунки культури та влади.
47. Чим є культурні механізми влади?
48. В прямому чи метафоричному значенні вживано слово «механізм» в понятті культурних механізмів влади?
49. З допомогою культурних механізмів влади встановлюється зв’язок значень та _____. .
50. Які культурні механізми влади реалізуються за допомогою символу?
51. Які культурні механізми влади реалізуються за допомогою ритуалу?
52. Які культурні механізми влади реалізуються за допомогою міфу?
53. Чи використовується поняття політик для дослідження індивідуального рівня взаємодії?

Питання для самоконтролю до Лекції 2.

1. Культура пов'язана з ідеями, що передаються за допомогою символів: хто поділяє таке твердження? Символ – це _____ знак, що викликає однакову соціальну реакцію.
2. Чи належить значення символу звуку, об'єкту або явищу?
3. За твердженням С. Аверинцева, значення символу має пояснюватися, бо воно не є даним, а тільки _____.
4. Чи всі символи є матеріальними об'єктами? Символ вказує на більш широкий текст, більш _____ в культурному відношенні зміст.
5. Символи, що існують в культурі з її дописьмових часів Ю. Лотман називає _____.
6. Символ є механізмом _____ культури.
7. Яке питання характеризує соціологічний погляд на символи (напр., державні) на відміну від історичного, культурологічного чи правового?
8. Що символізує тризуб як державний символ України?
9. Соціологія, на відміну від культурології чи семіотики, вивчає зв'язок символів з _____.
10. Що в суспільстві зумовлює множинність інтерпретацій символу, його багатозначність?
11. Яким є характер регламентації символів в сучасному суспільстві?
12. Що для соціолога може означати використання індивідом символу?
13. Які сфери суспільної діяльності окрім культури (у вузькому смислі) виробляють символи?
14. Чи є один єдиний символ, за допомогою якого сучасне суспільство позначає повноправного члена суспільства?
15. Сучасні символи в порівнянні з символами в традиційному суспільстві є _____.
16. Специфічна форма існування суспільства, де кожна позиція соціального простору відображеня у певних символах – це _____.
17. Змагання за визначення легітимного порядку розподілу ресурсів суспільства – це _____.
18. Хто є учасниками символічної боротьби?
19. Здатність людини до суджень класифікації є проявом її _____.
20. Множинність чого спричиняє символічну боротьбу? Здатність виробляти та нав'язувати певне бачення світу як легітимне є проявом _____.
21. Символічний капітал – це наявність у конкретного агента _____.
22. Символічна влада бере участь у _____ соціального світу.
23. Символічна боротьба є _____ аспектом символічної влади.
24. Завдяки символічній боротьбі відтворюється _____.
25. Наведіть приклад символічної боротьби, згаданий в тексті?
26. Чи реалізується символічна боротьба на індивідуальному рівні соціальної взаємодії?
27. Які стратегії політичної діяльності як символічної боротьби розглядає Бурд'є?
28. Які аспекти соціальної боротьби знаходять відображення в діяльності науки та медіа?
29. Які культурні механізми влади розглядаються у зв'язку з символом?
30. Число функцією є номінація та класифікація? Запропонуйте синонім до слова «номінація».
31. Чи реалізується номінація на індивідуальному рівні соціального?
32. Який автор-соціолог відомий дослідженнями стратегій та практик, що є проявами символічної боротьби на індивідуальному рівні?
33. Кому належить право легітимної номінації в межах суспільства?
34. За допомогою яких процедур реалізується в суспільстві право легітимної номінації?
35. Який предмет об'єктивує акт класифікації або кодифікації?
36. Чи їм інтересам в суспільстві відповідають твердження здорового глузду?
37. Чи є класифікація та номінація нейтральними механічними операціями розподілу?
38. Яка ознака культурних категорій (які використовуються в номінаціях та класифікаціях) зумовлює їх ціннісну ангажованість?
39. Яка тематика досліджень А. Рябчук у зв'язку з темою символічної влади?
40. Як держава реалізує номінацію по відношенню до себе самої?
41. Яка тематика досліджень В. Середи у зв'язку з темою символічної влади?
42. Символічна боротьба є боротьбою за _____.
43. Які об'єкти засвідчують символічний капітал індивіда?

44. Чим більшим є символічний капітал агента, тим вирогідніше він/вона зможуть _____ іншим власну шкалу оцінок.
45. Чи можуть представники влади втратити право легітимної номінації, офіційно знаходячись при владі?

Питання для самоконтролю до Лекції 3.

1. Якщо символ є ритуальним об'єктом, тоді ритуал – _____.
2. Чи є виконання державного гімну ритуалом? Чи є ритуальна регуляція поведінки дієвою в сучасному суспільстві?
3. Як звати автора соціологічного визначення ритуалу?
4. Якими є важливі ознаки ритуалу в соціологічному його розумінні?
5. Якому типу дій протиставлений ритуал? Ритуальні дії стосуються _____ світу.
6. Під час ритуалу відбуваються _____ дії. Ритуал дозволяє робити зміни у _____ сфері суспільства.
7. Ритуал дозволяє коректувати зв'язки людей з _____. Які символічні підтвердження одержують учасники ритуалу укладання шлюбу?
8. Чи співпадає соціологічне та повсякденне визначення ритуалу?
9. Чи пов'язане повсякденне визначення ритуалу із позитивним до нього ставленням?
10. Як Мертон називає адаптивну поведінку, коли дії продукуються відповідно норм незалежно від того, чи призводять вони до бажаного результату?
11. Чи вважає сучасне повсякденне мислення поведінку людей проявом перш за все ритуальної регуляції?
12. Яка різниця сучасного суспільства в порівнянні з традиційним стосується місця ритуалу в регуляції поведінки людей?
13. Чи означає деритуалізація сучасного суспільства відсутність ритаулів в ньому? Назвіть сфери діяльності в сучасному суспільстві, де ритуальна регуляція поведінки переважає?
14. Дослідники якого типу суспільства створили класифікацію ритуалів?
15. Що відрізняє магічні та релігійні ритуали? В чому функція кризових ритуалів?
16. В чому функція календарних ритуалів? В чому функція ритуалів інтенсифікації? В чому функція ритуалів спорідненості? Які ритуали належать до групи ритуалів переходу?
17. В чому функція ритуалів ініціації?
18. В чому різниця сучасних та традиційних ритуалів переходу?
19. Назвіть авторку, яка досліджує ритуали української традиційної культури.
20. Нерелігійні ритуали сучасного суспільства є _____, бо є змішенням ритуальності та соціальності. Які нерелігійні ритуали сучасного суспільства досліджував Гофман?
21. Які нерелігійні ритуали сучасного суспільства досліджував Зімель?
22. Яка функція ритуалу за Дюркгеймом? Поєднання чи роз'єдання яких двох світів життя австралійських аборигенів відбувається за допомогою ритуалів з т.з. Дюркгейма?
23. Яка функція позитивних ритуалів, досліджуваних Дюркгеймом?
24. Яка функція негативних ритуалів, досліджуваних Дюркгеймом?
25. Чи байдужі ритуали змісту та цінностей, що затверджуються за їх допомогою?
26. До чого призводить відкидання елементів ритуалу?
27. Чим насправді є боротьба проти ритуалізму? Яку цінність репрезентує ритуал одруження у будь-якому з його варіантів?
28. Що означає відмова від публічної процедури укладання шлюбу?
29. До чого призводить ритуалізація будь-якої системи діяльності?
30. Інституціоналізовані ритуали створюють _____. Яка концепція Зімеля дозволяє пояснити зв'язок ритуалів та інститутів?
31. Які форми соціального досліджує Зіммель? Як в категоріях Зімеля можна назвати ритуалізацію?
32. В категоріях Зімеля, інституціоналізація системи діяльності означає перетворення _____. в ритуал.
33. Мері Дуглас доводить, що ритуали є засобом _____.
34. Хто з дослідників був впевнений, що магія є ефективно діючими символами?
35. Яку дію символів акцентує Мері Дуглас?
36. За Мері Дуглас, ритуал актуалізує в свідомості спільноти _____.
37. За Мері Дуглас, ритуал фокусує _____.
38. За Мері Дуглас, ритуал переорієнтовує _____.
39. За Мері Дуглас, ритуал створює _____. Які значення слова «свято» вам відомі? Що таке офіційне свято?

40. Які дві групи складають офіційні свята в сучасній Україні?
41. Як характеризує певну спільноту наявність її свята?
42. До якого типу свята можна віднести День студентів?
43. Чи є перелік свят однорідним за культурно- ідеологічною спрямованістю?
44. Чи демонструють представники влади нейтральність щодо встановлених в країні свят? Як називаються свята, що мають архаїчну основу?
45. Які зміни вносять соціальні трансформації у перелік свят?
46. Який культурний механізм влади пов'язаний із ритуалом?
47. Що є, за Бергером та Лукманом, синонімом об'єктизації другого порядку?
48. Скільки рівнів легітимації вирізняють Бергер та Лукман?
49. Чи може легітимація відбуватися на дотеоретичному рівні?
50. Чи беруть участь у легітимації наукові теорії? Завдання легітимації полягає в _____ та _____ певного соціального порядку?

Питання для самоконтролю до лекції 4.

1. Джерелом значень, що репрезентуються символами та відтворюються в ритуалах є _____.
2. Міф – це найдавніший засіб концептуалізації, тобто....., світу та людини.
3. Міф _____ ядро релігії та донаукових уявлень, а також мистецтва.
4. _____ міфи розповідають про народження богів. Назвіть ім'я дослідника первинного міфологічного мислення.
5. Міфічне сприйняття спрямоване на виявлення об'єктивних характеристик предмету, чи так Функція предмета та його форма нерозривні. Для якого типу світосприйняття це характерно?
6. Чи вірно, що Леві-Брюль довів здатність первинної людини до логічного мислення?
7. Чи є, з точки зору Леві-Брюля, міфологічне мислення протилежним цивілізованому?
8. Чи є можливим для міфічного розуміння, з точки зору Канта, розрізнення суб'єкта та об'єкта?
9. Які риси міфологічного мислення визначають його переваги над науковим світоглядом?
10. Чи вірно, що сучасна наука ототожнює міф з вигадкою, легендою?
11. Чи вірно, що сучасна символізація ототожнює символ та те, що він символізує?
12. Міфологічна символізація являє собою _____.«внутрішнього» й «зовнішнього».
13. З яким поняттям соціології культури порівнюює міф Іонін?
14. Міф формує життя як _____ суб'єкта та об'єкта, уявлення та дії.
15. Міф _____ соціальну енергію, з'єднує намір з об'єктом дії.
16. Міф створює _____ завдяки певній координації сприйняття та поведінки індивідів.
17. Міф конструкує _____ .
18. Руйнування міфів веде до руйнування _____.
19. Скільки визначено аспектів зацікавленості соціології культури міфом?
20. За допомогою міфа виникає можливість бачити колективи як _____ спільноти.
21. Назвіть рису міфологічного мислення, яка пов'язана з наділенням природи та речей людськими характеристиками.
22. Назвіть рису міфологічного мислення, яка пов'язана з втіленням абстрактних ідей в конкретні явища.
23. Назвіть рису міфологічного мислення, яка пов'язана з перенесенням якостей з одного об'єкта на інший. Яку головну рису міфологічного мислення виділяє Бурлачук?
24. Назвіть головну з семантичних опозицій, на які спирається міфологічне мислення.
25. Висновок щодо неоднорідності культурного світу суспільства в нашому курсі був зроблений у зв'язку з якою методологією?
26. Назвіть одну з ідей, що стали підґрунтам висновку про неоднорідність культурного простору суспільства.
27. Визнаючи культурну неоднорідність, ми отримуємо можливість вивчати ієархії культурних моделей у зв'язку з чим?
28. За Бурлачуком, провінна займає в міфологічному мисленні місце, яке в раціональному мисленні займає _____.
29. Назвіть третій аспект зацікавленості соціології міфом.
30. Назвіть автора, який увів в соціологію проблематику цінностей.
31. За Вебером, у тільки у співставленні з цінностями кожен акт соціальної поведінки стає ...
32. Томас і Знанецький давали _____ визначення цінності. Будь-який предмет, що має зміст і значення для членів будь-якої соціальної групи, це – _____ .
33. В рамках якої проблеми розглядав тематику цінностей Парсонс?
34. Як розумів цінності Парсонс?
35. Міф є _____ формою ціннісних уявлень.
36. Який культурний механізм влади розглядається у зв'язку з міформ?
37. За Бартом, міф є _____ семіологічною системою. Назвіть матеріальні носії міфу за Бартом.
38. За яких умов певний об'єкт або дія стає носієм міфологічного повідомлення?
39. За яких умов стає можливим виокремити міфологічне повідомлення?
40. Які три позиції сприйняття міфу виокремлює Барт? З погляду творця міфу чорношкірий

- солдат на обкладинці – це _____.
41. З погляду міфолога чорношкірий солдат на обкладинці – це _____ .
42. Сучасний міфологічний простір не є множинним. Чи вірне це твердження?
43. За Бартом, «міф нічого не приховує й не офішує, він тільки _____ ».
44. За Бартом, «міф не є ані неправдою, ані щирим зізнанням, він є _____ ».
45. За Бартом, міф перетворює історію на _____ .
46. За Малес, практики натуралізації представлені в творенні _____ .
47. Який приклад натуралізації досліджує Малес? Які приклади натуралізації досліджує Бікбов? За Бікбовим, гори, річки, ліси містять в собі природню сутність кордонів. Чи вірно це твердження?
48. За Бікбовим, природність є центральною ілюзією _____. Про який приклад натуралізації йдеться у згадуванні про телевізійні програми про природний світ?
49. За Мартін, тексти з природничих дисциплін є вільними від культурного досвіду. Чи вірно це твердження?

Питання для самоконтролю до лекції 5.

1. Назвіть одну з ознак реальності, що стають емпіричною опорою ідеї полікультурності. Назвіть один з проявів полікультурності європейського суспільства.
2. Назвіть автора, який досліджує полікультурність європейського суспільства.
3. Культурні залишки колонізації не відіграють помітної ролі в зростанні полікультурності європейського суспільства. Чи це вірно? Полікультурність та мультикультуралізм – одне й те ж саме. Чи це вірно?
4. Назвіть поняття, які в визначенні мультикультуралізму є родовими поняттями? Назвіть один з чинників виникнення мультикультуралізму.
5. Назвіть одну з наукових дисциплін, в рамках яких розвивається мультикультуралізм.
6. В ідеї мультикультуралізму як політичної дії повага до власної культурної ідентичності має поєднуватися з чим?
7. Чи є ідентичність у визначенні мультикультуралізму монокультурним явищем?
8. Назвіть одне з положень критики мультикультуралізму.
9. Культурна неоднорідність існує в будь якому суспільстві. Чи це вірно?
10. Назвіть одне з пояснень культурної неоднорідності суспільства.
11. Чи всі прояви культурної неоднорідності суспільства визнаються однаково?
12. Чи є модель влади національної держави монокультурною?
13. Поняття «культурне розмаїття» частіше використовується стосовно _____ .
14. В якому значенні поняття «культура»
15. використовується воднині?
16. В якому значенні поняття «культура»
17. використовується вмножині?
18. Розуміння полікультурного суспільства базується на визнанні _____ культурної неоднорідності будь-якого суспільства.
19. В сучасному світі соціальні, національні та культурні кордони _____ .
20. Чи є культурна неоднорідність та полікультурність тотожними?
21. Полікультурність як характеристика суспільства взаємообумовлена з чим?
22. Полікультурність як характеристика суспільства прихована за чим?
23. Поняття субкультури виникає коли?
24. Чи спирається поняття субкультури на уявлення про соціум як цілісну культурну систему?
25. Чи розуміються субкультури як часткові культури? Назвіть одне зі слів, за допомогою якого характеризується соціумна культура?
26. Субкультури є прихованими культурними девіаціями. Чи це вірно?
27. Чи є всі субкультури рівними за статусом по відношенню до соціумної культури?
28. _____ статус соціумної культури є безперечною цінністю субкультурного аналізу.
29. Назвіть одиниці з недоліків субкультурного аналізу.
30. Постмодерністські субкультури мають одне джерело формування. Чи це вірно?
31. Поняття ціннісного поля виникає у дослідженні якої групи?
32. Назвіть одну з характеристик ціннісної орієнтації сучасної особистості, які позначаються поняттям ціннісного поля.
33. Назвіть одну з культурних особливостей часу пострадянських соціокультурних трансформацій. Ціннісне поле особистості – це _____ , _____ структура індивідуальної свідомості, яка є результатом духовного освоєння суспільства, що постійно змінюється та трансформується.
34. Ціннісне поле є _____ будь-яких цінностей на необмежене поле свідомості.
35. Ціннісне поле за своєю структурою є _____ комбінацією цінностей та ціннісних орієнтацій.
36. Назвіть одну з характерних ознак ціннісного поля сучасної особистості.
37. Поняття моностилістичної культури позначає таку соціокультурну ситуацію, коли одна з культурних форм поширена на все суспільство в якості _____. Назвіть одну з рис інституційного порядку, на який спирається режим моностилістичної культури.
38. _____ визначають порядок реалізації культурних явищ у просторі й часі відповідно до норм актуального світогляду в умовах моностилістичної культури.
39. Що є центральною характеристикою моностилістичної культури?

40. В умовах моностилістичної культури цінності сакрального ядра виявляються більш сильними ніж _____.
41. Назвіть один з принципів, відповідно яким існують стосунки культурних форм в умовах моностилістичної культури.
42. Полістилістична культура – це режим співіснування різноманітних культурних форм в суспільстві, який _____.
43. Режим полістилістичної культури _____ цінності соціокультурного цілого.
44. Чи є критика наукового концепту тотожною до його аналізу?
45. Назвіть один з аспектів, на які звертає увагу критика наукового концепту.
46. Ставочі широковживаними поняття соціальної науки змінюють свій _____.
47. За яких умов поняття сприймають вже не як засоби пояснення дійсності, а як її риси?
48. Бінарна опозиція – це _____ (назвіть одну з рис).
49. В режимі бінарної опозиції полістилістична культура протиставляється _____?
50. В режимі бінарної опозиції ціннісне поле протиставляється _____?
51. В режимі бінарної опозиції субкультура протиставляється _____

Питання для самоконтролю до лекції 6

1. За Тодоровим, бути цивілізованим зараз означає визнавати та приймати людськість інших людей, незважаючи на їх різний _____.
2. Класична філософська традиція визначала людську свідомість через її спрямованість на _____. Для постмодерністської філософії ключовим моментом у визначені свідомості є _____.
3. Самоідентифікація за Мідом є засвоєнням ролей _____.
4. Образ «ми», на основі якого відбувається консолідація групи, представляє собою _____.
5. Маркування різниць групи відбувається, за Парсонсом, через визначення _____.
6. Дихотомія «Я–Інший» є засобом пізнання. Чи це вірне?
7. Дихотомія «Я–Інший» є засобом комунікації. Чи це вірне?
8. Дихотомія «Я–Інший» є засобом домінування. Чи це вірне?
9. Зворотньою стороною категоризації стає, за Гофманом, _____.
10. Який політичний режим актуалізує проблему толерантності до Іншого?
11. Який спосіб прийняття Іншого спричиняє конфлікти всередині суспільства?
12. Прояви есенціалізму, расизму, партікуляризму, сексизму, націоналізму, колоніалізму, фундаменталізму, ксенофобії є _____.
13. Назвіть одну з дисциплін або напрямків сучасної соціальної науки, які досліджують пригнічувальне сприйняття Іншого.
14. Чи існує зараз дискримінація за расовими ознаками в США?
15. Назвіть ім'я одного з людей, які згадуються у зв'язку з боротьбою з дискримінаціями в США. Американський професор іспанської мови Артуро Мадрид називає себе _____.
16. Чи є актуалізація проблематики Іншого складовою частиною процесу формування української національної та громадянської ідентичності?
17. Назвіть одного з «значущих Інших» в процесах конструювання української національної ідентичності.
18. З дослідженнями Левади та його колег у російському суспільстві широко поширеним є мобілізаційний тип соціальної консолідації за принципом _____.
19. Які відмінності належать до групи легітимованих в сучасному суспільстві? Назвіть хочаб одну.
20. У суспільному дискурсі суспільство постає значно менш однорідним, ніж є. Чи це вірно?
21. Сукупність професійних культурних форм належить до групи _____ відмінностей.
22. В книзі «Свої, чужі, різні _____ професійні культурні форми розглянуті на прикладі _____.
23. Поняття соціокультурної номенклатури Іншого призначене охопити _____.
24. Культурний ідеал – це _____ Інший.
25. Соціокультурна номенклатура Іншого включає окрім наукових визначень ще _____ та _____.
26. Соціокультурна номенклатура Іншого – це _____
27. гнучка, неєпархізована структура, що динамічно охоплює _____ та _____ варіативність Іншого.
28. Які джерела формування фігур Іншого враховуються в понятті соціокультурної номенклатури Іншого?
29. У давньогрецькому мистецтві пригнічений Інший візначається в протилежність до _____.
30. Назвіть одну з ознак пригніченого Іншого давньогрецького суспільства.
31. Назвіть один з критеріїв визначення пригніченого Іншого давньогрецького суспільства.
32. Давньогрецький досвід Іншого включав нелюдські створіння. Чи це вірно?
33. За якою ознакою інакшості визначалися варвари в давньогрецькому суспільстві?
34. Яких Інших давньогрецьке мистецтво зображувало на простих посудинах для пиття?
35. Назвіть автора класифікації Інших, яка спирається на дистанцію від ціннісно-нормативного центру спільноти.

36. Дитина чи інвалід, тобто свій, що вийшов за рамки норми, є _____ Іншим.
37. Іноземець в класифікації Інших, орієнтований на дистанцію від культурного зразка, займає _____ позицію.
38. Який тип Іншого позначає за Гудковим зовнішні межі групи?
39. Шютц розглядає чужого статично. Чи це вірно? Яке значення слова «чужий» вказує на культурні розрізnenня із суб'єктом мови?
40. Яке значення слова «чужий» вказує на позицію поза колом безпосереднього спілкування?
41. Традиція розуміння чужого, що йде від Ж. Ж. Руссо, С. Кіркегора, К. Маркса, Ф. Ніцше спирається на концепт ..... Обставини та фактори процесів дезінтеграції в суспільстві, завдяки яким індивіди та групи, які повинні б мати сформовану свідомість повноправного члена суспільства, втрачають її чи відмовляються від неї складають явище ...
42. Хто вважав, що пригнічуvalні умови відчужують тільки тоді, коли вони трансформують особистість? Хто вважав, що поки людина чинить опір пригнічуочим умовам, вона залишається «неушкодженою»?
43. _____ нездатні використовувати свободи, які вони мають.
44. Через стосунки з чим визначає чужого Шютц? Чужий для Шютца є засобом вивчення закономірностей _____ .
45. З якою з реальностей чужого асоціюється досвід індивіда?
46. З якою з реальностей чужого асоціюється соціокультурне середовище актуальних взаємодій? Протиставляючи дві реальності в свідомості чужого Шютц дещо спрощує ситуацію. Чи це вірно?
47. Поняття культурного зразка групового життя в Іоніна пов'язане з поняттям _____ .
48. Ворожість є проявом стосунків між людьми та групами, які розрізняють одне одного в соціокультурному просторі та інтерпретують як _____. З якими значеннями пов'язує ворога повсякденне мислення?
49. З якими значеннями пов'язує ворога теоретичний дискурс?
50. Пояснення ворожості через людську агресивність ведуть до виправдання _____ .
51. Назвіть автора ідеї: «як тільки людина оволоділа мовою_____, вона сама визначила особливості своєї біологічної еволюції».
52. Як називається роботи Зіммеля про ворога?
53. Які види стосунків Зіммель розглядає, досліджуючи ворожість?
54. Зіммель визнає ворожість за однічну людську потребу. Чи це вірно?
55. Якою є символічна функція ворожості?
56. За Зіммелем, ворожість породжується віддаленістю, великою соціальною дистанцією. Чи це вірно? За Зіммелем, війна є первісним типом взаємодії. Чи це вірно?
57. Які типи не ворожих стосунків між різними групами характерні для сучасного суспільства?
58. Гудков розуміє ворожість як механізм _____ .
59. В умовах розпаду традиційних структур примусу ворог стає _____. _____ .
60. В умовах наздоганяючої модернізації «ворог» задає єдність _____ .

Питання для самоконтролю до лекції 7.

1. Полікультурність та культурна неоднорідність є надбанням останніх десятиліть. Чи це вірне?
2. Полікультурність та культурна неоднорідність є невід'ємною характеристикою суспільства. Чи це вірне?
3. Положення Гірца стосується _____ розмаїття.
4. За Гірцем, сучасний світ нарощує чи зменшує відмінності?
5. Етноцентризм притаманний кожній культурі та стосується бажання _____ .

6. Подолання етноцентризму, за Гірцем, приведе до _____ .
7. Зниження рівня різноманітності людських суспільств _____ для виживання цивілізації.
8. За Гірцем, чи можливий загальний консенсус із питань нормативної етики?
9. За Гірцем, рівність та братерство можуть усунути несходість людей?
10. Назвіть одну з підстав для Гірца сумніватися в можливості консенсусу з питань нормативної етики. Чим є небезпечним, за Гірцем, поширення консервативних цінностей?
11. Чим є небезпечним, за Гірцем, поширення ліберальної ідеології?
12. Сучасний характер розмаїття Гірц називає життям в _____ .
13. Етноцентризм, за Гірцем, позбавляє можливостей _____ власної культури.
14. За Гірцем, сучасні соціальні, національні та культурні кордони співпадають. Так чи ні?
15. За Гірцем, моральна асиметрія в середині сучасного суспільства є _____ .
16. Чи може сучасна людина покладатися на універсальні правила та принципи?
17. За Гірцем, індивід потребує вміння _____ дещо абсолютно йому чуже.
18. Кукатас створює _____ дискурс мультикультурності.
19. За Кукатасом, толерантність є _____ людською цінністю та умовою існування суспільства.
20. Чи є, за Кукатасом, толерантність та соціалізованість синонімами?
21. Кукатас пропонує _____ прочитання толерантності.
22. Бути толерантним означає миритися із речами, які ми схвалюємо. Чи це вірне?
23. Бути толерантним означає проявляти терпимість до людей, яких ми любимо. Так чи ні?
24. Толерантність має актуалізуватися по відношенню до _____ груп в суспільстві.
25. Бути толерантним означає бажати не нав'язувати іншим своєї волі. Так чи ні?
26. Нетерпимість до відмінностей знижує ворожнечу. Так чи ні?
27. Терпимість не примушує людську природу, а намагається із нею _____ .
28. Назвіть хоча б одну з ідей, на які спирається владна стратегія політичної єдності як однаковості.
29. Назвіть хоча б одну з цінностей, засобом для реалізації якої є толерантність.
30. Назвіть хоча б одну з рис найуспішніших суспільств, які підтримують свободу відмінностей.
31. Назвіть напрямки сучасної соціальної науки, які намагаються «почути голос пригнічених».
32. Чому напрямок феміністських студій, який представляє П. Коллінз, називається чорним? Які форми пригнічення поєднує досвід афроамериканських жінок?
33. Чорний фемінізм пропонує зміну _____ у розумінні пригнічення.
34. Які системи пригнічення потрапляють в поле зору чорного фемінізму?
35. Чорний фемінізм пропонує розглядати форми пригнічення окремо. Чи це вірно?
36. Різні форми пригнічення складаються, або взаємодіють?
37. Чи кожна група, з точки зору Колінз, має свої привілеї та покарання?
38. Чому, з точки зору Колінз, протиставлені всі групи в суспільстві?
39. За яким критерієм отримує привілеї біла жінка? За яким критерієм пригнічена біла жінка?
40. За яким критерієм отримує привілеї білий чоловік? За яким критерієм пригнічений білий чоловік?

41. Індивід, з т.з. Колінз, одночасно є пригніченим та домінуючим. Чи це вірно?
42. Ідеї чорного фемінізму стосовно взаємодії різних форм пригнічення зібрані в концепції «_____ домінування».
43. Що, за Б.Хукс, є загальною ідеологічною підставою політики домінування в суспільстві?